

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2006-2007

10 AVRIL 2007

Projet de loi insérant un article 391^{sexies} dans le Code pénal et modifiant certaines dispositions du Code civil en vue d'incriminer et d'élargir les moyens d'annuler le mariage forcé

Procédure d'évocation

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
M. MAHOUX

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2006-2007

10 APRIL 2007

Wetsontwerp tot invoeging van een artikel 391^{sexies} in het Strafwetboek en tot wijziging van een aantal bepalingen van het Burgerlijk Wetboek met het oog op de strafbaarstelling en het uitbreiden van de middelen tot nietigverklaring van het gedwongen huwelijk

Evocatieprocedure

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **MAHOUX**

Composition de la commission / Samenstelling van de commissie :

Président / Voorzitter : Hugo Vandenberghe.

Membres / Leden :

SP.A-SPIRIT	Jacinta De Roeck, Fauzaya Talhaoui, Dany Vandenbossche.
VLD	Jeannine Leduc, Stefaan Noreilde, Luc Willems.
PS	Joëlle Kapompolé, Philippe Mahoux, Olga Zrihen.
MR	Jean-Marie Cheffert, Christine Defraigne, Nathalie de T' Serclaes.
CD&V	Mia De Schamphelaere, Hugo Vandenberghe.
Vlaams Belang	Jurgen Ceder, Anke Van dermeersch.
CDH	Clotilde Nyssens.

Suppléants / Plaatsvervangers :

Staf Nimmegeers, Fatma Pehlivan, Ludwig Vandenhove, Myriam Vanlerberghe.
Pierre Chevalier, Nele Lijnen, Annemie Van de Casteele, Patrik Vankrunkelsven.
Sfia Bouarfa, Jean Cornil, Franco Seminara, Philippe Moureaux.
Jihane Annane, Berni Collas, Marie-Hélène Crombé-Berton, Alain Destexhe.
Sabine de Bethune, Jan Steverlynck, Elke Tindemans.
Yves Buysse, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire.
Christian Brotcorne, Francis Delpérée.

Voir :

Documents du Sénat :

3-2129 - 2006/2007 :

N° 1 : Projet évoqué par le Sénat.

Zie :

Stukken van de Senaat :

3-2129 - 2006/2007 :

Nr. 1 : Ontwerp geëvoceerd door de Senaat.

I. INTRODUCTION

Le projet de loi qui fait l'objet du présent rapport relève de la procédure bicamérale facultative et a été déposé initialement à la Chambre des représentants par le gouvernement (doc. Chambre, n° 51-2767/1).

Il a été adopté par la Chambre des représentants le 15 mars 2007 par 103 voix et 17 abstentions.

Il a été transmis au Sénat le 16 mars 2007 et évoqué le même jour.

La commission a examiné le projet de loi au cours de ses réunions des 28 mars et 10 avril 2007, en présence de la ministre de la Justice.

II. EXPOSÉ INTRODUCTIF DE LA MINISTRE DE LA JUSTICE

Les mariages forcés en Belgique constituent une violation grave des droits de l'homme.

La ministre renvoie entre autres à l'article 16 de la Déclaration Universelle des Droits de l'Homme, l'article 12 de la CEDH, l'article 23.3. du Pacte international relatif aux droits civils et politiques du 19 décembre 1966, la recommandation Rec(2002)5 du Comité des ministres du Conseil de l'Europe, la Recommandation 1723 (2005), 5 octobre 2005 de l'Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe, la Convention du 10 décembre 1962 sur le consentement au mariage, l'âge minimum du mariage et l'enregistrement des mariages, la convention du 18 décembre 1979 du Comité pour l'élimination de la discrimination à l'égard des femmes, etc.

Plusieurs études et témoignages démontrent l'existence des mariages forcés en Belgique, jusqu'à ce jour.

Il paraît dès lors nécessaire de rendre punissable le mariage forcé.

Il s'agit d'un délit contre l'ordre des familles et contre la moralité publique.

La Belgique sera le deuxième pays-membre du Conseil de l'Europe, après la Norvège pour inscrire dans son ordre juridique, une incrimination spécifique du mariage forcé.

Une telle violation des droits de l'homme justifie l'incrimination de la personne qui, par des violences ou des menaces, contraint quelqu'un à conclure un mariage, d'une peine d'emprisonnement d'un mois à deux ans ou d'une amende de 100 à 500 euros. La tentative de mariage forcé sera également punissable,

I. INLEIDING

Dit optioneel bicameraal wetsontwerp werd in de Kamer van volksvertegenwoordigers oorspronkelijk ingediend als een wetsontwerp van de regering (stuk Kamer, nr. 51-2767/1).

Het werd op 15 maart 2007 aangenomen door de Kamer van volksvertegenwoordigers, met 103 stemmen bij 17 onthoudingen.

Het werd op 16 maart 2007 overgezonden aan de Senaat en dezelfde dag geëvoceerd.

De commissie heeft dit wetsontwerp besproken tijdens haar vergaderingen van 28 maart en 10 april 2007, in aanwezigheid van de minister van Justitie.

II. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE MINISTER VAN JUSTITIE

Gedwongen huwelijken vormen een ernstige schending van de rechten van de mens.

De minister verwijst onder meer naar artikel 16 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, artikel 12 van het EVRM, artikel 23.3. van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten van 19 december 1966, Aanbeveling Rec(2002)5 van het Comité van ministers van de Raad van Europa, Aanbeveling 1723 (2005), 5 oktober 2005 van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa het Comité van ministers, de Overeenkomst van 10 december 1962 inzake toestemming voor het huwelijk, de minimum huwelijksleeftijd en de registratie van huwelijken, het Verdrag van 18 december 1979 van de Commissie voor de uitbanning van discriminatie van vrouwen, etc.

Meerdere studies en getuigenissen tonen aan dat deze problematiek zich ook in België nog voordoet, tot op vandaag.

Het lijkt bijgevolg noodzakelijk om huwelijksdwang strafbaar te stellen.

Het betreft een wanbedrijf tegen de orde der familie en tegen de openbare zedelijkheid.

België zal na Noorwegen de tweede lidstaat van de Raad van Europa zijn, na Noorwegen, om in zijn rechtsorde een specifieke strafbaarstelling van het gedwongen huwelijk in te schrijven.

Voor dergelijke aantasting van de rechten van de mens is het verantwoord dat hij die iemand door geweld of bedreiging dwingt een huwelijk aan te gaan, wordt gestraft met een gevangenisstraf van een maand tot twee jaar of met een geldboete van 100 tot 500 euro. De poging tot gedwongen huwelijk wordt

plus spécifiquement d'un emprisonnement de quinze jours à un an ou d'une amende de 50 à 250 euros.

Ces peines sont exactement les mêmes que celles inscrites dans la loi du 12 janvier 2006 modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, en cas de mariage forcé lorsque ce phénomène se recoupe avec celui du mariage fictif.

En outre, certains articles du Code civil sont adaptés eu égard au principe selon lequel le criminel tient le civil en l'état et au principe de l'autorité de la chose jugée au répressif sur le procès civil ultérieur. La modification doit permettre d'agir également de façon plus efficace au plan civil contre le mariage forcé, comme c'est déjà le cas à l'égard du mariage fictif. En effet, le Code civil doit conférer au ministère public le droit de réclamer la nullité d'un mariage forcé devant les tribunaux civils.

La ministre veut accorder une attention particulière à cette problématique du mariage forcé qui est incompatible avec les principes fondateurs de notre état de droit démocratique.

Elle compte sur la collaboration du parlement pour mettre fin de façon ferme à de telles pratiques inhumaines.

III. DISCUSSION

M. Hugo Vandenberghe se réfère à la discussion qui s'est déroulée à la Chambre des représentants (doc. Chambre, n° 51-2767-003), au cours de laquelle on a déjà souligné que, selon le Conseil d'État, un mariage forcé peut déjà, actuellement, être sanctionné en vertu de l'incrimination d'autres comportements interdits auxquels ce mariage peut donner lieu, tels que les violences physiques ou psychiques, le viol ou les menaces.

Un mariage forcé qui est également un mariage fictif (dans le cadre duquel, donc, au moins un des époux n'avait manifestement pas l'intention de fonder une communauté de vie durable, mais souhaitait uniquement obtenir un avantage juridique en termes de séjour) et qui est assorti de violences ou de menaces, est aussi déjà punissable à l'heure actuelle sur la base de la loi du 12 janvier 2006 modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers. Il apparaît qu'en 2006, cette loi n'a pas donné lieu à la moindre application.

eveneens gestraft, meer bepaald met een gevangenisstraf van vijftien dagen tot een jaar of met een geldboete van 50 tot 250 euro.

Deze straffen zijn exact dezelfde als deze die zijn ingesteld bij de wet van 12 januari 2006 tot aanpassing van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, in geval van combinatie van gedwongen huwelijk en schijnhuwelijk.

Daarnaast worden een aantal artikelen van het Burgerlijk Wetboek aangepast, rekening houdend met het principe « le criminel tient le civil en l'état » en het beginsel van het gezag van strafrechtelijk gewijsde ten aanzien van het latere burgerrechtelijke proces. De wijziging moet het mogelijk maken, ook op burgerlijk vlak, op een meer effectieve wijze op te treden tegen het gedwongen huwelijk, zoals dit vandaag reeds het geval is voor het schijnhuwelijk. Het Burgerlijk Wetboek moet namelijk aan het openbaar ministerie het recht toekennen om de nietigheid van een gedwongen huwelijk te vorderen ten overstaan van de burgerlijke rechtbanken.

Van deze belangrijke problematiek van het gedwongen huwelijk, dat onverenigbaar is met de grondbeginselen van een democratische rechtsstaat, wenst de minister een aandachtspunt te maken.

Daarbij rekent op de medewerking van het parlement om kordaat een eind te kunnen stellen aan dergelijke onmenselijke praktijken.

III. BESPREKING

De heer Hugo Vandenberghe verwijst naar de bespreking in de Kamer van volksvertegenwoordigers (stuk Kamer, nr. 51-2767/003) waarbij reeds werd opgemerkt dat de Raad van State er in deze heeft op gewezen dat reeds vandaag een gedwongen huwelijk kan bestraft worden aan de hand van andere strafbaarstellingen van verboden gedragingen waartoe dit huwelijk aanleiding kan geven, zoals bijvoorbeeld fysiek of psychisch geweld, verkrachting, bedreiging.

Een gedwongen huwelijk dat ook een schijnhuwelijk is (waarbij dus minstens één van de echtgenoten kennelijk niet de intentie had een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen, maar enkel een verblijfsrechtelijk voordeel wilde bekomen) en waarbij geweld of bedreiging aan te pas komt, is nu ook reeds strafbaar op basis van de wet van 21 januari 2006 tot aanpassing van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Het blijkt dat deze wet tot geen enkele toepassing aanleiding gaf in 2006.

L'intervenant demande comment la nouvelle réglementation pénale s'articule avec l'ancienne.

Un autre problème se situe sur le plan de la qualification des violences ou menaces exercées en vue de contracter mariage. Pour le Code civil, la violence, qu'elle soit physique ou psychique, constitue un vice du consentement. La notion de « violences ou menaces » utilisée dans le projet à l'examen doit-elle s'entendre au sens du Code civil ? Ou bien s'agit-il en l'occurrence d'une notion spécifique ?

L'intervenant demande s'il y a un lien entre l'insertion de l'article 391*sexies* dans le Code pénal et celle de l'article 146*ter* relatif au libre consentement. Tout mariage dissous ultérieurement pour défaut de libre consentement tombera-t-il sous le coup de la disposition pénale ?

Réponse de la ministre

À la remarque selon laquelle le mariage forcé peut déjà être sanctionné aujourd'hui par le biais de l'incrimination d'autres comportements interdits, la ministre répond que le but est de renforcer l'effet de signal par rapport à la volonté de combattre les mariages forcés. Le législateur adopte à cet égard la même attitude que pour la lutte contre les mariages fictifs. L'aspect préventif de la lutte contre les mariages forcés est également mis en évidence. L'intervenante se réfère notamment à la politique des parquets en la matière. Si la loi prévoit une incrimination spécifique, on peut espérer que les parquets aussi intensifieront la lutte contre les mariages forcés. Il ne faut pas oublier que ce type de mariage va à l'encontre de l'un des droits humains les plus fondamentaux, à savoir le libre consentement lors de l'un des choix les plus personnels de la vie.

En ce qui concerne l'incrimination des mariages fictifs dans le passé, la ministre fait clairement une distinction. Ces mariages fictifs sont sanctionnés depuis environ un an, dans la loi sur les étrangers, sous une triple forme. Il y a tout d'abord le mariage fictif simple, consistant à contracter un mariage pour des raisons totalement étrangères à la création d'un lien durable entre personnes, avec pour raison principale l'obtention d'un titre de séjour.

Ensuite, il y a le mariage fictif sanctionné plus lourdement par l'article 79*bis* de la loi du 15 décembre 1980, inséré par la loi du 12 janvier 2006, lorsqu'il s'opère contre paiement.

En troisième lieu, il y a l'incrimination de la combinaison du mariage fictif et du mariage forcé. En ce sens, on peut donc dire que le mariage forcé est

Spreker vraagt naar de verhouding tussen de vroegere strafrechtelijke regeling en de nieuwe regeling.

Een ander probleem rijst op het vlak van de kwalificatie van geweld of bedreiging om het huwelijk aan te gaan. In het Burgerlijk Wetboek vormt het geweld, dat zowel fysisch als psychisch kan zijn, een wilsgebrek. Moet het begrip « geweld of bedreiging » in voorliggend ontwerp begrepen worden in burgerrechtelijke zin ? Of gaat het hier om een specifiek begrip ?

Spreker vraagt of er een verband bestaat tussen de invoering van artikel 391*sexies* in het Strafwetboek en artikel 146*ter* met betrekking tot de vrije toestemming. Zou ieder huwelijk dat achteraf wordt ontbonden bij gebrek aan vrije toestemming onder de strafbepaling vallen ?

Antwoord van de minister

Op de bemerking dat het gedwongen huwelijk ook vandaag reeds impliciet kan worden bestraft aan de hand van andere strafbaarstellingen van verboden gedragingen, antwoordt de minister dat het de bedoeling is een sterkere signaalfunctie te verlenen aan de strijd tegen gedwongen huwelijken. De wetgever heeft hierbij dezelfde optie genomen als bij de strijd tegen het schijnhuwelijk. Ook het preventief karakter bij de strijd tegen gedwongen huwelijken wordt hier onderstreept. Spreekster verwijst hierbij ook naar het beleid van de parketten ter zake. Indien een specifieke strafbaarstelling wettelijk wordt ingeschreven, kan men hopen dat ook de parketten de strijd tegen gedwongen huwelijken zullen opvoeren. Men mag niet vergeten dat gedwongen huwelijken indruisen tegen één van de meest fundamentele rechten van de mens, namelijk de vrije toestemming bij één van de meest persoonlijke keuzes in het leven.

Wat betreft de strafbaarstellingen van schijnhuwelijken in het verleden, wenst de minister een duidelijk onderscheid te maken. Schijnhuwelijken zijn sedert ongeveer één jaar strafbaar gesteld, bij de vreemdelingenwet, in drie verschijningsvormen. Er is vooreerst het eenvoudige schijnhuwelijk, het louter aangaan van een huwelijk om redenen die volkomen losstaan van het scheppen van een duurzame band tussen personen, met als voornaamste reden een verblijfstitel te bekomen.

Verder wordt het schijnhuwelijk zwaarder strafbaar gesteld in artikel 79*bis* van de wet van 15 december 1980, ingelast door de wet van 12 januari 2006, als het gebeurt tegen betaling.

Ten derde is er de strafbaarstelling bij de combinatie van schijnhuwelijk en gedwongen huwelijk. Men kan aldus stellen dat het gedwongen huwelijk inderdaad

effectivement visé par la loi du 12 janvier 2006, sauf que celle-ci n'envisage que la situation dans laquelle le mariage forcé se double d'un mariage fictif. Ne sont donc concernés que les mariages pour lesquels une contrainte est effectivement exercée, l'un des partenaires visant à obtenir un titre de séjour par le biais du mariage.

La loi du 12 janvier 2006 ne s'applique donc pas au mariage forcé conclu entre deux personnes résidant légalement en Belgique. L'intervenante cite l'exemple d'un mariage pour lequel une contrainte est exercée par les parents pour des raisons sociales ou religieuses.

En ce qui concerne le fait que l'on n'a encore enregistré aucune application de l'article 79bis de la loi sur les étrangers, la ministre déclare qu'il n'y a pas encore eu à ce jour de condamnation sur la base de cette disposition, mais que des poursuites ont bel et bien été intentées. Il ne faut pas perdre de vue que cet article ne date que du 12 janvier 2006 et que dans des matières aussi sensibles, la constitution d'un dossier judiciaire peut prendre un certain temps. Il n'est donc pas anormal que les poursuites n'aient toujours pas abouti à un jugement. Pour ce qui est du nombre de ces poursuites, la ministre indique que les statistiques allant jusqu'à juillet 2006 ne font malheureusement pas la distinction entre celles intentées pour cause de mariage fictif et celles qui le sont pour d'autres infractions à la loi sur les étrangers. Les parquets ont communiqué les chiffres suivants :

Le PR de Namur donne l'évaluation la plus détaillée :

48 dossiers ouverts sur base du seul article 79bis, dont :

- 22 dossiers tentatives de mariage blanc

- 26 dossiers mariages célébrés

pas de jugement jusqu'ici

problèmes :

- pas pour les « simples » mariages blancs

- problème de preuve si l'on veut qualifier le mariage de « mariage blanc sans versement d'argent »

- pas de combinaison mariage blanc et mariage forcé jusqu'ici (remarque : ceci prouve l'intérêt de rendre punissable le seul mariage forcé).

Le PR de Hasselt : 163 enquêtes en 2006. 46 classés sans suite. Le reste est poursuivi. 12 enquêtes entamées en 2007.

wordt geviserd door de wet van 12 januari 2006, maar dan betreft het enkel de situatie waarbij een gedwongen huwelijk gecombineerd wordt met een schijnhuwelijk. Het gaat dus enkel om huwelijken waarbij effectief dwang wordt uitgeoefend, terwijl één van de partners beoogt met het huwelijk een verblijfstitel te bekomen.

Het gedwongen huwelijk tussen twee personen die legaal in België verblijven wordt aldus niet geviserd door de wet van 12 januari 2006. Spreekster haalt het voorbeeld aan van een huwelijk waarbij dwang wordt uitgeoefend door de ouders om sociale of religieuze redenen.

Wat betreft het feit dat er nog geen toepassing is gemaakt van artikel 79bis van de vreemdelingenwet, bevestigt de minister dat er inderdaad nog geen veroordelingen zijn geweest op grond van deze bepaling, maar dat er wel reeds vervolgingen zijn ingesteld. Men mag niet uit het oog verliezen dat dit artikel slechts dateert van 12 januari 2006, en dat in dergelijke gevoelige materies een gerechtelijk dossier enige tijd in kan beslag nemen. Het is dus niet abnormaal dat deze vervolgingen nog niet tot een vonnis hebben geleid. Wat betreft het aantal vervolgingen, stipt de minister aan dat er in de statistieken, voor de periode tot juli 2006, helaas geen onderscheid wordt gemaakt tussen vervolgingen op basis van schijnhuwelijk en vervolgingen op basis van andere inbreuken op de vreemdelingenwet. De parketten gaven volgende cijfers :

De procureur des Konings van Namen geeft de meest gedetailleerde evaluatie :

48 dossiers geopend op basis enkel en alleen van artikel 79bis, waarvan :

- 22 dossiers in verband met pogingen tot schijnhuwelijk

- 26 dossiers over voltrokken huwelijken

tot nog toe geen uitspraken

problemen :

- geen, waar het « gewone » schijnhuwelijken betreft

- probleem met de bewijslast als men een huwelijk als « een schijnhuwelijk zonder storting van geld » wil beschouwen.

- tot nog toe geen combinatie van schijnhuwelijk + gedwongen huwelijk (opmerking : dit bewijst dat het zinvol is het gedwongen huwelijk als dusdanig strafbaar te stellen)

De procureur des Konings van Hasselt : 163 onderzoeken in 2006. 46 zonder gevolg geklasseerd. De rest wordt voortgezet. 12 onderzoeken geopend in 2007

— Pas de combinaison mariage blanc et forcé

— 3 mariages forcés constatés en 2003 et 2004, refus de reconnaissance de la part de l'Officier de l'État civil.

Le PR d'Eupen : 8 dossiers ouverts en 2006, dont 5 sont clôturés faute de preuve. 2 dossiers avec suspicions importantes.

Le PR de Mons : 5 dossiers en information.

Le PR de Liège : pas de distinction avec autres poursuites sur la base de la loi de 1980; 550 dossiers ouverts en 2006 sur base de cette loi en sa totalité.

Le PR de Bruges : 3 dossiers classés sans suite faute de preuve, 3 dossiers encore en cours.

Le PR de Marche en Famenne : 3 dossiers en cours.

Les PR de Verviers et Arlon : 2 dossiers en cours.

Le PR de Charleroi : 1 dossier en cours.

Le PR de Tournai : 1 dossier en cours (par contre : 127 dossiers civils en cours).

Les PR de Gand, Ypres et Furnes, Neufchâteau, Malines (1) aucun dossier en cours.

Les PR de Termonde, Oudenaarde, Courtrai, Huy, Dinant, Anvers, Turnhout, Tongeren : en tout cas pas de jugements (dossiers en cours ?).

Concernant la charge de la preuve, la ministre déclare qu'en matière de mariages fictifs aussi, le juge est amené à statuer sur la base d'un ensemble cohérent de présomptions, qui ne peuvent toutefois jamais être prouvées de manière objective. Même si la preuve est plus difficile encore à rapporter pour les mariages forcés, le gouvernement entend néanmoins signifier clairement à la population, aux parquets et aux tribunaux que ces mariages seront passibles de sanctions dès l'instant où des éléments suffisamment convaincants sont réunis.

(1) Pour Malines : argumentation explicite que tout se fait au niveau préventif (par l'Officier de l'État civil : refuse de célébrer le mariage).

— geen combinatie van schijnhuwelijk en gedwongen huwelijk

— 3 gedwongen huwelijken zijn vastgesteld in 2003 en 2004; de ambtenaar van de burgerlijke stand heeft geweigerd de huwelijken te erkennen

De procureur des Konings van Eupen : 8 dossiers geopend in 2006, waarvan er 5 werden gesloten bij gebrek aan bewijs. 2 dossiers waar er een groot vermoeden bestaat.

De procureur des Konings van Bergen : 5 dossiers in onderzoek.

De procureur des Konings van Luik er wordt geen onderscheid gemaakt met andere vervolgingen in het kader van de wet van 1980; 550 dossiers werden geopend in 2006 op basis van deze wet in zijn geheel.

De procureur des Konings van Brugge : 3 dossiers werden geklasseerd zonder gevolg bij gebrek aan bewijs, 3 dossiers lopen nog.

De procureur des Konings van Marche en Famenne : 3 dossiers lopen nog.

De procureurs des Konings van Verviers en Aarlen : 2 dossiers lopen nog.

De procureur des Konings van Charleroi : 1 dossier loopt nog.

De procureur des Konings van Doornik : 1 dossier loopt nog (er zijn wel 127 burgerrechtelijke dossiers die nog lopen).

De procureurs des Konings van Gent, Ieper en Veurne, Neufchâteau, Mechelen (1) geen enkel lopend dossier.

De procureurs des Konings van Dendermonde, Oudenaarde, Kortrijk, Hoei, Dinant, Antwerpen, Turnhout, Tongeren : in ieder geval geen uitspraken (lopende dossiers ?).

Met betrekking tot de bewijsproblematiek, oppert de minister dat ook bij schijnhuwelijken de rechter dient uitspraak te doen op basis van een samenhangend geheel van vermoedens, die echter nooit objectief kunnen worden bewezen. Hoewel het bewijs bij gedwongen huwelijken nog moeilijker te leveren valt, wenst de regering toch een duidelijk signaal te geven naar de bevolking, parketten en rechtbanken toe, om de gedwongen huwelijken strafbaar te stellen bij het bestaan van voldoende overtuigende gegevens.

(1) Wat Mechelen betreft wordt expliciet aangevoerd dat preventief wordt opgetreden (door de ambtenaar van de burgerlijke stand, die weigert het huwelijk te voltrekken).

IV. STEMMINGEN

Het wetsontwerp wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Dit verslag is eenparig goedgekeurd door de 13 aanwezige leden.

De rapporteur, *De voorzitter,*
Philippe MAHOX. Hugo VANDENBERGHE.

**De door de commissie aangenomen tekst
is dezelfde als de tekst van het
door de Kamer van volksvertegenwoordigers
overgezonden ontwerp
(zie stuk Kamer, nr. 51-2767/04)**